इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाच्या अधिपत्याखालील प्राथमिक/ माध्यमिक/ उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा/ विद्यानिकेतन/ ऊसतोड कामगारांच्या मुलांसाठीच्या आश्रमशाळेतील शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कुटुंब निवृत्तिवेतन, मृत्यू उपदान, रुग्णता निवृत्तिवेतन, सेवानिवृत्ति उपदान आणि सेवा उपदान मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग
शासन निर्णय क्र. विभशा-२०२३/प्र.क्र.२२२/विजाभज-१
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
१ ला मजला, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दि. २९ मे, २०२३

संदर्भ:-

१. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.रानियो/प्र.क्र.३४/सेवा-४, दि.३१/०३/२०२३
२. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.सीओएम-२०१४/प्र.क्र.२२/१४/विघयो (संगणक), दि.०१/०३/२०१४
३. शासन निर्णय, इमाव,सावशैमाप्र, विजाभ व विमाप्र कल्याण विभाग, क्र.विभशा-२०१९/प्र.क्र.७०९/विजाभज-२, दि.१९/०८/२०१९

प्रस्तावना:-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भ क्र. २ येथे नमूद दि.०१/०३/२०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये या विभागाच्या मान्यताप्राप्त व अनुदानित आश्रमशाळा व विशेष शाळांमधील दि.०१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू करण्यात आली आहे. परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू असलेल्या कर्मचाऱ्यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२, महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतनाचे अंशराशीकरण) नियम, १९८४ व सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधीचे लाभ अनुज्ञेय ठरत नाहीत.

२. वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.१ येथे नमूद दि.३१/०३/२०२३ च्या शासन निर्णयान्वये व दि.२०/०४/२०२३ रोजीच्या शुध्दीपत्रकान्वये राज्य शासनाच्या सेवेतील परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू असलेल्या कर्मचाऱ्याचा सेवाकालावधीत मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबाला, कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान व रुग्णता सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यास रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ती उपदान तसेच सेवेतून निवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ति उपदान अनुज्ञेय केले आहे. "उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतुदी जिल्हा परिषदा, मान्यता प्राप्त व अनुदानित अशासकीय प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, कृषितर विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित मान्यता प्राप्त व अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये तसेच कृषी विद्यापीठे व तत्सम अनुदानित संस्थांमधील कर्मचाऱ्यांना योग्य त्या फेरफारांसह लागू राहतील. मात्र याबाबत स्वतंत्र आदेश संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या स्तरावर निर्गमित करावेत," असे सदर शासन निर्णयात नमूद केले आहे.

३. वित्त विभागाने वरीलप्रमाणे दिलेले निर्देश विचारात घेऊन इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाच्या अधिनस्त असलेली प्राथमिक/ माध्यमिक/ उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा/ विद्यानिकेतन/ ऊसतोड कामगारांच्या मुलांसाठीच्या आश्रमशाळेतील अनुदानित पदावर नियुक्त, परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू असलेल्या कर्मचाऱ्याचा सेवा कालावधीत मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबाला, कुटुंबनिवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान व रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवानिवृत्ति उपदान तसेच, सेवेतून निवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ति उपदान लागू करण्यासंदर्भातील आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

दि.०१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाच्या अधिनस्त असलेली प्राथमिक/ माध्यमिक/ उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा/ विद्यानिकेतन/ ऊसतोड कामगारांच्या मुलांसाठीच्या आश्रमशाळेतील अनुदानित पदावर नियुक्त झालेल्या व परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्ति वेतन प्रणाली लागू असलेल्या कर्मचाऱ्याचा,

१. सेवेत असतांना मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबाला कुटुंब निवृत्तिवेतन आणि मृत्यू उपदान,
२. रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याला रुग्णता निवृत्तिवेतन आणि सेवा उपदान लागु करण्यात येत आहे.

   त्यानुसार सदर कुटुंब निवृत्तिवेतनधारकास व रुग्णता निवृत्तिवेतनधारकास महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील तरतुदीप्रमाणे कुटुंब निवृत्तिवेतन / रुग्णता निवृत्तिवेतन लागू होईल.)

३. तसेच शासन सेवेतून निवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवा उपदान लागु करण्यात येत आहे.

   वरील निर्णयानुसार प्रदान करण्यात येणाऱ्या सेवा उपदान व मृत्यु उपदानाच्या प्रयोजनार्थ सद्य:स्थितीत महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील तरतूदी लागू राहतील.

२. इमाव,सावशैमाप्र, विजाभ व विमाप्र कल्याण विभागाच्या संदर्भ क्र.३ येथे नमूद दि.१९/०८/२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली सानुग्रह अनुदान योजना या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून बंद करण्यात येत आहे. सानुग्रह अनुदानासाठी प्राप्त झालेले अर्ज विचारात घेण्यात येऊ नये तसेच प्रलंबित प्रकरणे बंद करण्यात यावी.

३. दि.०१/११/२००५ ते या शासन निर्णयाच्या दिनांकापर्यंत मृत्यू पावलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबास मृत्यू उपदान, कुटुंब निवृत्तिवेतनाची थकबाकी तसेच नियमित कुटुंब निवृत्तिवेतन मिळण्यासाठी सदर शासन निर्णयासोबतचा नमुना -३ मधील विकल्प कार्यालय प्रमुखाकडे सादर करावा लागेल. त्यानुसार कुटुंब निवृत्तिवेतनधारकास त्याला मिळालेल्या सानुग्रह अनुदानाची रक्कम व परिभाषित निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत शासनाच्या अंशदानाची व्याज / लाभांशासह रक्कम समायोजित करण्याच्या अटीवर कुटुंब निवृत्तिवेतनाचा लाभ अनुज्ञेय होईल. सदर रक्कम समायोजित झाल्यानंतर कुटुंब निवृत्तिवेतनधारकास नियमितपणे कुटुंब निवृत्तिवेतन अनुज्ञेय राहील.

४. राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत सध्या कार्यरत असलेल्या व यापुढे शासकीय सेवेत नियुक्त होणारा कर्मचारी यांनी त्यांचा सेवेत असताना मृत्यू झाल्यास किंवा रुग्णता सेवानिवृत्त झाल्यास, महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ प्रमाणे कुटुंब निवृत्तिवेतन किंवा रुग्णता निवृत्तिवेतन अनुज्ञेय करण्याबाबत अथवा राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत त्याची कायम निवृत्तिवेतन लेखा क्रमांक (PRAN) मध्ये जमा असलेली संचित रक्कम निवृत्तिवेतन निधी विनियमक व विकास प्राधिकरण (PFRDA) यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार अनुक्रमे कुटुंबास किंवा त्याला मिळण्याबाबतचा सोबतचा नमुना-२ मध्ये विकल्प कार्यालय प्रमुखाकडे सादर करावा.

५. जे कर्मचारी महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ प्रमाणे कुटुंब निवृत्तिवेतन किंवा रुग्णता निवृत्तिवेतन अनुज्ञेय करण्याबाबतचा विकल्प सादर करतील, त्यांनी नमुना-१ प्रमाणे कुटुंबाचा तपशील सादर करणे अनिवार्य आहे.

६. राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू असलेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांनी शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत वरील परिच्छेद क्र. ४ प्रमाणे विकल्प देणे बंधनकारक राहील. तसेच यापुढे शासन सेवेत नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यानी उपरोक्तप्रमाणे विकल्प शासन सेवेत नियुक्त झाल्यावर ८ दिवसाच्या आत सादर करणे आवश्यक राहील.

७. सदर निर्णयाच्या अनुषंगाने कार्यपध्दतीबाबतच्या सविस्तर सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०५२९१८१९२५८५३४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

KAILAS TARACHAND SALUNKE

Digitally signed by KAILAS TARACHAND SALUNKE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=OTHER BACKWARD BAHUJAN WELFARE DEPARTMENT, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=c550dd52f3943153bdbd47e381bb9818c91359bd0588e1b35b3c0c18ad7bf938, pseudonym=B6DDBEDBC1E63E4332429DB625320D8F56899C89, serialNumber=35C845457FD4B891124529DBD2192A0E21273AD7339A5CA3B170A0E91352CED7, cn=KAILAS TARACHAND SALUNKE
Date: 2023.06.01 18:54:33 +05'30'

(कैलास साळुंके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, राजभवन, मुंबई यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे प्रधान सचिव
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे प्रधान सचिव.
४. मा. मंत्री (इतर मागास बहुजन कल्याण) यांचे खाजगी सचिव.
५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरिक्षा), मुंबई/नागपूर
६. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
७. अधिधान व लेखा अधिकारी, वांद्रे, मुंबई.
८. संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा
९. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी
१०. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
११. प्रादेशिक उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग (सर्व).
१२. सहायक आयुक्त, समाज कल्याण (सर्व).
१३. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१४. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
१५. उपकोषागार अधिकारी (सर्व)
१६. उप सचिव (सेवा-४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. उप सचिव (विजाभज-१/२/३/४/५), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. उप सचिव (अर्थसंकल्प/रोखशाखा), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९. कक्ष अधिकारी (विजाभज-१/२/३/४/५), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२०. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प/रोखशाखा), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२१. निवडनस्ती (विजाभज-१).

नमुना १

कुटुंबाचा तपशील

शासकीय कर्मचाऱ्यांचे नाव :-

पदनाम- :-

जन्म तारीख :-

नियुक्तीचा दिनांक :-

..........रोजी माझ्या कुटुंबात* हयात असलेल्या सदस्यांचा तपशील

अ.क्र.	कुटुंबातील सदस्याचे नाव	जन्मतारीख	शासकीय कर्मचाऱ्याशी असलेले नाते	कार्यालय प्रमुखाची सही	शेरा
१	२	३	४	५	६

वरील तपशिलात कोणतीही भर पडल्यास किंवा फेरबदल झाल्यास त्यासंबधीची माहिती कार्यालय प्रमुखास / लेखापरीक्षा अधिकाऱ्यास कळवून हा तपशील अद्यावत ठेवण्याची मी याद्वारे हमी घेतो.

ठिकाण :-

दिनांक :- शासकीय कर्मचाऱ्याची सही

* या प्रयोजनासाठी "कुटुंब" याचा अर्थ महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम, १९८२ मधील नियम ११६ (१६) (बी) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे असलेले "कुटुंब" असा होतो.

टीप -पत्नी व पती यामध्ये अनुक्रमे **न्यायिक** फारकत घेतलेल्या पत्नीचा व पतीचा समावेश होतो.

नमुना -२

सेवेत असताना कर्मचारी विकलांगतेमुळे सेवेकरिता असमर्थ ठरल्यास / मृत्यू पावल्यास त्याला अनुज्ञेय लाभ मिळण्याबाबतचा विकल्प

मी, ... याद्वारे विकल्प देत आहे की, सेवेत असताना विकलांगतेमुळे सेवेकरिता असमर्थ ठरल्यास / मृत्यू पावल्यास मला / माझ्या कुटुंबास महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ अनुसार लाभ देण्यात यावेत.

अथवा

मी, ... याद्वारे विकल्प देत आहे की, सेवेत असताना विकलांगतेमुळे सेवेकरिता असमर्थ ठरल्यास / मृत्यू पावल्यास मला / माझ्या कुटुंबास राष्ट्रीय प्रणाली अनुसार लाभ देण्यात यावेत.

शासकीय कर्मचाऱ्याची स्वाक्षरी

नाव

पदनाम

कार्यालयाचे नाव व पत्ता

ठिकाण :

दिनांक :

हा विकल्प दिल्यामुळे यापूर्वी दिलेला विकल्प रद्द समजण्यात यावा.

*आवश्यक नसेल ते खोडावे.

कार्यालय प्रमुख यांनी भरावे.

विकल्प प्राप्त झाल्याचा दिनांक.............

याबाबतचा नोंद सेवापुस्तकामधील पृ.क्र.................../ प.वि. वर घेण्यात आली आहे.

कार्यालय प्रमुखाची सही व शिक्का

विकल्प स्विकारल्याची प्रत संबंधित कर्मचाऱ्यांस देण्यात यावी.

नमुना -३

परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली लागू असलेल्या कर्मचाऱ्यांना दि.०१./११/२००५ ते आजपर्यंतच्या कालावधीत रुग्णता सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांनी / मृत्यू झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांनी द्यावयाचा विकल्प

मी,.. याद्वारे विकल्प देत आहे की, मला राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणालींतर्गत लाभ देण्यात यावे.

अथवा

मी, ... याद्वारे विकल्प देत आहे की, मला महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ अंतर्गत लाभ देण्यात यावे. सदर लाभ अनुज्ञेय करताना परिभाषित अंशदान निवृत्तिवेतन योजना / राष्ट्रीय निवृत्तिवेतन प्रणाली अंतर्गत देण्यात आलेले लाभ समायोजित करण्यात यावे.

रुग्णता निवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्याची स्वाक्षरी
/ कुटुंब निवृत्तिवेतन धारकाची स्वाक्षरी